

Організовано провести новий набір

Ще декілька днів, і розпочнуть-ся літні канікули. Спустіють лекційні аудиторії, лабораторії університету, читальні зали бібліотек. Але не надовго. Скоро в університет прийдуть сотні юнаків і дівчат — робітники і селяни, які вирішили продовжувати свою освіту, випускники середніх шкіл, технікумів, шкіл робітничої молоді. Розпочнеться новий набір студентів до Харківського університету.

В цьому році Харківський університет — один з старіших учбових закладів країни — прийме у свої стіни біля 800 нових студентів на стаціонар і 325 студентів на заочне відділення. Гідно зустріти їх, зразково організувати підготовку до нового набору і його проведення — важливіше завдання, яке повстає перед університетським колективом.

Новий набір студентів Харківський університет проводить в свій ювілейний, 150-й рік. За роки свого існування він виховав ряд видатних вчених, які уклали вітчизняну науку новими відкриттями, величезну кількість молодих спеціалістів. Особливого розквіту зазнав наш університет за роки Радянської влади. Партия і уряд високо оцінили заслуги ХДУ в справі виховання висококваліфікованих кадрів і розвитку науки, нагородивши його орденом Трудового Червоного Прапора. Зараз в Харківському державному університеті працюють видатні вчені дійсні члени Академії наук УРСР М. П. Барабашов, К. Д. Синельников, А. К. Вальтер, І. М. Буланкін, члени-кореспонденти АН УРСР О. В. Погорелов, Н. І. Ахїзер, І. М. Ліфшиц, І. Д. Страхов, професори, доценти і викладачі, які свій багатий досвід і знання передають молодому поколінню, майбутнім радянським спеціалістам.

Основним завданням університету є підготовка висококваліфікованих вчителів для сільських і міських середніх шкіл. Партия і уряд приділяють велику увагу розвитку освіти в нашій країні, постійному зростанню культурного рівня радянського народу. Бути вихователем молодого покоління, покоління будівників комунізму — це справа більш почесна і відповідальніша?

20 червня починає працювати приймальна комісія. Набір студентів треба організувати так, щоб поступити до університету змогли люди хороше підготовлені, які глибоко засвоїли матеріал програми середньої школи. Приймальні екзамени повинні забезпечити серйозну перевірку знань всіх поступаючих до університету.

В цьому році товариші, які бу-

ли нагороджені після закінчення середньої школи, або школи робітничої молоді срібними медалями, складатимуть вступний іспит з спеціального предмету. Це робиться для того, щоб виявити, чи справді у вступника є інтерес до обраної спеціальності. Тому екзамінатори повинні виявити, наскільки глибокі знання абітурієнтів з обраної ними галузі.

Велике значення має підготовка до організованого проведення вступних екзаменів. Приймальна комісія повинна чітко організувати роботу екзаменаційних комісій, домогтися точного виконання екзаменаційного графіка.

Проведення нового набору ставить великі завдання перед деканатами, партійними і громадськими організаціями всіх факультетів. Декани, партійні і громадські організації повинні уважно стежити за ходом вступних екзаменів, своєчасно вживати заходів до усунення всього того, що заважає їх нормальному проведенню. На екзаменах не повинно бути місця ліберальному ставленню до вступаючих. Викладачі повинні пред'являти до них високі вимоги, виявляючи їх дійсні знання. Не можна припустити, щоб в університеті вчилися люди, які мають недостатню підготовку для цього. Між тим результати останніх екзаменаційних сесій на фізико-математичному, хімічному, геологічному та інших факультетах свідчать про те, що ряд студентів мають вкрай недостатню підготовку в галузі математики і фізики в обсязі програми середньої школи. Це, зрозуміло, заважає їм виконувати учбовий план університету. Зарахування цих студентів до університету було в свій час серйозною помилкою приймальної комісії.

Серйозні вимоги слід пред'являти господарським працівникам ХДУ. Вони повинні потурбуватися про розміщення абітурієнтів на час екзаменів в студентських гуртожитках, про створення їм хороших культурно-побутових умов, про нормальну роботу буфетів та їдальні. Дирекції ЦНБ і учбовій бібліотеці слід продумати організацію своєї роботи в період набору.

1-го вересня в університеті почнеться новий учбовий рік. В цей день в його аудиторії прийдуть сотні юнаків і дівчат нового набору, які показали, що вони достойні вчитись в стінах одного з старіших вузів країни. Організовано провести цей набір — справа честі університетського колективу.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Рік видання — XIX

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 24 (820)
ПОНЕДІЛОК
20
ЧЕРВНЯ
1955 року

Ціна 20 коп.

Після екзамену.

Фотохуд. О. КУЗІНА.

Комсомольці фізмату успішно виконують своє зобов'язання

Комсомольці фізико-математичного факультету гаряче відгукнулися на заклик партії і уряду допомогти працівникам сільського господарства у вирішенні тих величезних завдань, які стоять перед ними.

Зваживши свої можливості, комсомольці фізико-математичного факультету взяли на себе конкретні зобов'язання щодо допомоги колгоспникам підшефних артілей. Колектив факультету зобов'язався вирити в підшефному колгоспі 700 кубометрів ґрунту для силосних

ям і цим внести свій вклад в боротьбу за дальше зростання виробництва продуктів тваринництва.

Комсомольці фізико-математичного факультету звернулися до комсомольців і молоді всього університету з закликом ділом відповісти на рішення січневого Пленуму ЦК КПРС.

З того часу, коли комсомольці взяли на себе це почесне зобов'язання, пройшло понад два місяці. Коли врахувати, що майже половину цього часу студен-

ти здавали заліки і екзамени, то ними зроблено немало. За останнім зведенням комсомольського бюро фізико-математичного факультету студенти вже проробили у підшефних колгоспах понад 500 чоловіко-днів. За цей час вони вирили більше ніж 500 кубічних метрів ґрунту для силосних ям і підвезли для їх бетонування 70 тонн піску. Крім цього юнаки і дівчата вивезли і розкидали на полях сільськогосподарських артілей понад 50 тонн добрив, працювали в саду.

О. ОЛЬГІНА.

ЗАКІНЧУЮТЬСЯ випускні екзамени в середніх школах і школах робітничої молоді. Перед вчорашніми десятикласниками відкриваються десятки шляхів, якими вони підуть в життя, щоб на будь-якій ділянці народного господарства, культури і освіти віддати служби рідній Батьківщині, справі будівництва комунізму.

Значна частина десятикласників поповнить лави нашого славного робітничого класу — піде працювати на заводи і фабрики, значна частина здійснюватиме величезні накреслення партії в справі дальшого піднесення сільського господарства на колгоспних і радгоспних ланах. Частина випускників середніх шкіл прийде в вищі учбові заклади, щоб стати командирами виробництва висококваліфікованими працівниками культури.

Гостинно розкриває свої двері перед абітурієнтами і Харківський ордена Трудового Червоного Прапора державний університет імені О. М. Горького.

Наш університет готує висококваліфікованих спеціалістів для різних галузей народного господарства і культури. Розвідники надр, працівники заводських лабораторій, науково-дослідних установ і т. д. — ось ким можуть стати випускники університету. Але головним завданням університету є підготовка висококваліфікованих вчителів для середніх шкіл.

В зв'язку з введенням обов'язкової середньої освіти в містах і політехнізацією мі-

СЛУЖИТИ БАТЬКІВЩИНІ ЗАВЖДИ І ВСЮДИ

Доц. В. МАХИНЬКО,
проректор університету
по учбовій частині.

ських і сільських середніх шкіл постійно зростає потреба в освічених, люблячих свою справу вихователів молодого покоління. З майбутнього року в 5—10 класах середніх шкіл будуть викладати виключно вчителі з закінченою вищою освітою. Саме тому переважна більшість випускників університету направляється на роботу в середні школи.

Треба сказати, що університет з честю справляється з почесним завданням по підготовці вихователів молодого покоління.

В цьому році в нашій багатотиражці було надруковано ряд листів колишніх студентів ХДУ, нині вчителів середніх шкіл в різних кутках нашої країни. Історики І. Ващенко, С. Прокопенко, географи М. Вакулєнко, С. Моцар та інші пишуть про радість праці, про величезне задоволення своєю професією.

Глибокі знання, набуті в університеті, допомагають вчителям цікавіше і змістовніше провадити уроки, створювати в школах лабораторії, пришкольні мічурінські ділянки, наукові гуртки по окремих дисциплінах.

Ті студенти, які за роки навчання проявили особливі здібності до наукової діяльності, направляються в аспірантуру в науково-дослідні установи.

Наш університет має можливість готувати повноцінні кадри знанців своєї справи. Висококваліфікований професорсько-викладацький склад забезпечує високий рівень викладання. Чудова матеріальна база — лабораторії, обладнані новітніми приладами, кабінети і бібліотеки з численним фондом літератури і т. д. — дозволяють студентам одержувати ґрунтовні знання.

За свої 150 років Харківський університет дав країні біля 29 тисяч спеціалістів. Лише за роки Радянської влади з його стін вийшло більше 13,5 тисяч молодих фахівців.

Відзначаючи заслуги Харківського університету в розвитку науки і в підготовці висококваліфікованих кадрів, Президія Верховної Ради Союзу РСР, в зв'язку з 150-річчям університету, нагородила його орденом Трудового Червоного Прапора.

Ця висока урядова нагорода не лише відзначає минулі заслуги колективу університету, а й зобов'язує його на дальшє удосконалення своєї роботи по вихованню молодих радянських спеціалістів. Перед випускниками орденосного університету постають нові, ще більш підвищені вимоги.

Вони повинні високо нести прапор і честь одного з старіших вузів країни.

Високі вимоги, які пред'являються до вихованців університету, ставлять завдання більш серйозного підходу до нового набору студентів.

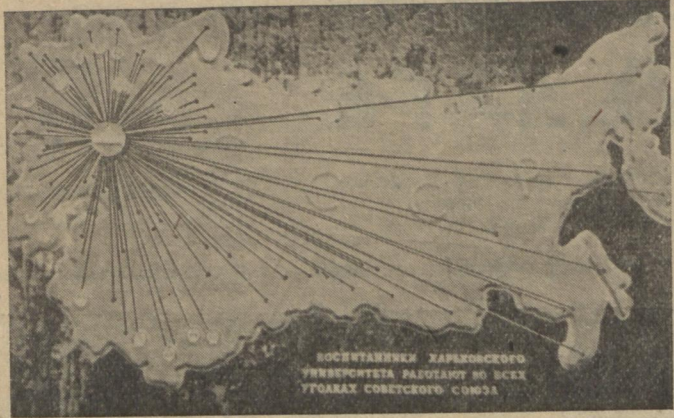
Перед товаришами, які вступають до університету, стоїть дуже важливе завдання: правильно зв'язати свої сили і інтереси. Кожен з абітурієнтів повинен твердо визначити, яка спеціальність йому більше подобається, на якій ділянці він найбільш повно виявить свої здібності. Від правильного вибору професії залежить успіх людини в майбутній роботі. В нашій країні почесна всяка праця. Немає хороших і поганих спеціальностей, є хороші і погані спеціалісти. В кожній професії, буде то лікар чи колгоспник, слюсар чи лікар, тваринник чи вчений-фізик можна почувати радість творчої праці і приносити користь Батьківщині. Для цього лише потрібно любити обрану галузь, віддавати їй все своє себе цілком.

Прийом цього року буде проходити в умовах підвищеного конкурсу. Під час екзаменів буде звертатися увага на глибину знань вступаючих, на їх вміння користуватися набутими в школі знаннями.

З цього виходить друге завдання вступаючих — серйозно готуватися до екзаменів. Вступні екзамени — серйозна перевірка знань. Ця перевірка дозволить поповнити ряди студентів університету найбільш підготовленими товаришами.

Побажаємо їм успіхів в обранні професії і вступних іспитах.

СТОРІНКА ПОСТУПАЮЧОГО ДО ХАРКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Стрілки на карті показують місця, де працюють випускники Харківського університету.

Комсомольці університету

Основним завданням комсомольської організації університету є надання допомоги партійній організації і ректорату в підготовці висококваліфікованих вчителів для середніх шкіл і спеціалістів для народного господарства. Являючись однією з крупніших організацій міста, комсомольська організація університету з успіхом справляється з поставленим перед нею завданням. Комсомольці університету провадять жваву, багатогранну роботу. Основну увагу комсомольська організація приділяє підвищенню академічної успішності студентів, їх політичному і культурному зростанню. Значну роботу з цього відношення провадять групі комсомольські організації. Ми маємо багато випадків, коли комсомольці тієї або іншої групи силою громадської думки, проведенням певних виховних міроприємств впливають на існуючі недоліки і успішно усувають їх.

Крім тієї роботи, яка провадиться комсомольцями в стінах університету, комсомольська організація веде велику шефську роботу в місті і області.

Університет шефствує над заводом транспортного ма-

шинобудування, двома школами, дитячою трудовою колонією ім. Горького, дитячим санаторієм «Отрадное», над трьома колгоспами Дергачівського району, над кораблем Чорноморського флоту. В період літніх канікул комсомольці університету виїжджають в Близнюківський та Сахновічанський райони Харківської області для надання трудової допомоги колгоспам.

Життя показує, що активна участь в громадській роботі не заважає відмінному навчанню і плідній науковій роботі студентів. Як правило, активні студенти, які беруть діяльну участь в науковій роботі, є відмінниками навчання, кращими людьми університету. В цьому році понад 70 комсомольців університету за відмінне навчання і активну участь в громадському житті були нагороджені почесними грамотами обкому комсомолу України.

Нове поповнення, яке відбудеться в комсомольську організацію університету, зустрінє увагу і підтримку з боку всього університетського колективу.

В. БАЙБІКОВ,
заступник секретаря комітету ЛКСМУ університету.

В кабінеті марксизму-ленінізму

Який знайомий нам, працівникам кабінету основ марксизму-ленінізму, звняковий вигляд дівчини або юнака, які несміливо заходять до кабінету. Це першокурсники. Добро пожалувати! Ми чекали і готувалися до їх приходу. Старанно прибирали приміщення, щоб було затишно, вживали всіх заходів для того, щоб тут була тиша і ніщо не заважало роботі. Вже увійшло в традицію готувати альбом газетних вирізок спеціально для першокурсників. В цей альбом ми підбираємо статті, які вчать по-ленінському вчитися і працювати, віддавати науці всі свої сили. До приходу нового поповнення до нашого університету в кабінеті готується також книжкова виставка «Як працювати над книгою».

Дуже важливо при ви-

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
Стор. 2. 20 червня 1955 р.

вченні соціально-економічних дисциплін систематично готуватися до семінарських занять. Тоді і до заліків легше готуватися, коли є у тебе всі конспекти рекомендованої літератури. В підготовці до семінарів студент може одержати у нас велику допомогу. Кабінет готує літературу до кожного семінару.

Працівники кабінету ставлять своєю метою допомогти своїм відвідувачам розібратися в незрозумілих питаннях, які виникають під час підготовки до практичних занять, заліків і екзаменів. Ми систематично поповнюємо свою картотеку газетними, книжковими та журнальними статтями, які можуть зацікавити студента або в якійсь мірі допомогти йому. Приходьте до нас працювати, дорогі юні друзі, ми вам допоможемо.

Р. ДОМБРОВСЬКА,
зав. кабінетом марксизму-ленінізму.

Готуємо висококваліфікованих викладачів

Фізико-математичний факультет Харківського університету є одним з основних центрів в Радянському Союзі по підготовці кадрів в галузі фізики і математики.

На факультеті є два відділення — фізичне і математичне, кожне з яких має ряд більш вузьких спеціалізацій. На кожному відділенні студенти в процесі навчання проходять теоретичну підготовку в різних галузях сучасної фізики і математики, а також одержують експериментальні навички, необхідні для їх дальшої практичної діяльності.

Учебний процес забезпечує висококваліфікований професорсько-викладацький склад. На факультеті працюють такі крупні вчені, як дійсні члени Академії наук УРСР М. П. Барабашов, К. Д. Синельников, А. К. Вальтер, члени-кореспонденти Академії наук УРСР О. В. Погорелов, Н. І. Ахїєзер, І. М. Ліфшиц, професори Б. Я. Пінес, А. І. Ахїєзер, В. А. Марченко, А. К. Сушкевич, О. Я. Повзнер, Я. П. Бланк і ряд інших відомих працівників науки.

Наприкінці четвертого року навчання студенти проходять виробничу практику на різних підприємствах Харкова та інших міст нашої країни, а також педагогічну практику в середніх школах. На п'ятому курсі студенти всіх спеціальностей виконують дипломні роботи. Темі дипломних робіт являють собою невеликі наукові дослідження.

Основне завдання факультету полягає в підготовці хороших викладацьких кадрів для середніх шкіл міст і сіл, технікумів, вузів, а також кваліфікованих спеціалістів для промислових підприємств і науково-дослідницьких інститутів. Вся діяльність колективу фізико-математичного факультету спрямована на досягнення цієї мети.

Випускники нашого факультету успішно працюють в тих галузях освіти і народного господарства, куди вони одержують призначення після закінчення університету.

В. СУТУЛІН, декан фізико-математичного факультету.

Успіх гуртка історії КПРС

Відбулось засідання журі відділення історико-філологічних наук міського огляду студентських наукових робіт. Студенти-історики і філологи міста подали на огляд 49 наукових робіт, з них біля половини — праці студентів університету.

Перші премії за кращі наукові роботи присуджені студентам історичного факультету т. Статинову (гурток історії КПРС) і т. Яшинову (гурток філософії).

Другі премії присуджені студентам історичного факультету т. Куцу (гурток історії КПРС) і т. Харитонову (гурток історії філософії).

Треті премії присуджені студенту історичного факультету т. Шиловцеву (гурток історії КПРС) та іншим.

Три члени гуртка історії КПРС за хороші наукові праці нагороджені грамотами: тт. Курилов, Кулішова і Плющ (істфак).

Слід пригадати, що в минулому році гурток історії КПРС не дав ні міського огляду жодної роботи. В цьому році з 10 представлених робіт — 6 відзначені преміями або грамотами.

Л. СЕМЕНОВ.

ЗМІНИ У ПРАВИЛАХ ПРИЙОМУ ДО ВУЗІВ

За новою інструкцією Міністра вищої освіти СРСР введені деякі зміни у Правилах прийому до вищих учбових закладів. Так, особи, що закінчили середні школи з срібною медаллю і випускники середніх спеціальних учбових закладів, які закінчили їх на «відмінно» і ввійшли до складу 50%, будуть складати вступний екзамен по одному предмету, який має найбільш важливе значення для вивчення спеціальних дисциплін в даному вищому учбовому закладі.

Переважне право вступу до вищих учбових закладів надане особам, які проробили після закінчення середньої школи не менш двох років в різних галузях народного господарства і культури, а також демобілізованим з Радянської Армії після закінчення ними строку служби.

Відповідно до цієї інструкції в правила прийому до Харківського університету і до вищих учбових закладів, які указані в окремому списку, внесені такі зміни.

1. Особи, що закінчили середні школи з срібною медаллю і відмінники середніх спеціальних учбових закладів складають вступний екзамен в залежності від спеціальності з таких предметів:

а) вступаючи на спеціальності: геолого-розвідувальні, гідрогеологічні і метеорологічні, механіко-математичні, астрономічні, географічні — з математики;

б) вступаючи на спеціальності: фізичні, фізико-хімічні, радіотехнічні, біологічні, природничі і хімії — з фізики;

в) вступаючи на спеціальності: філологічні, лінгвістичні, історичні, економічні — з російської мови і літератури або з мови, на якій

в даному вузі ведеться викладання;

г) вступаючи на спеціальності з іноземної мови — з відповідної іноземної мови.

Особи, що вступають на спеціальності: філологічні, лінгвістичні, фізико-математичні, фізико-технічні, геодезичні і геофізичні складають усний і письмовий екзамен з установлених для них предметів. З інших спеціальностей екзамен складають з російської мови і літератури — письмово, з математики, фізики і іноземної мови — усно.

З числа склавших вступний екзамен, правом на зарахування користуються особи, які одержали найвищі оцінки.

Особи, які не пройшли за конкурсом медальстів, мають право брати участь у загальному конкурсі.

При успішному складанні вступних екзаменів в 1955 р. учасники Великої Вітчизняної війни, що закінчили середню школу, або середній учбовий спеціальний заклад, зараховуються до вузу поза конкурсом. Учасники Вітчизняної війни, що закінчили середню школу на «відмінно», приймаються до вузу без вступних екзаменів, незалежно від року закінчення середньої школи.

Прийом студентів до вищих учбових закладів в 1955 році буде проходити в умовах підвищеного конкурсу.

Завдання вищих учбових закладів полягає в тому, щоб своєчасно і старанно готуватися до нового прийому і організовано його провести, забезпечити відбір до вищих учбових закладів найбільш підготовленої і здатної молоді.

Ми будемо виховувати молодь

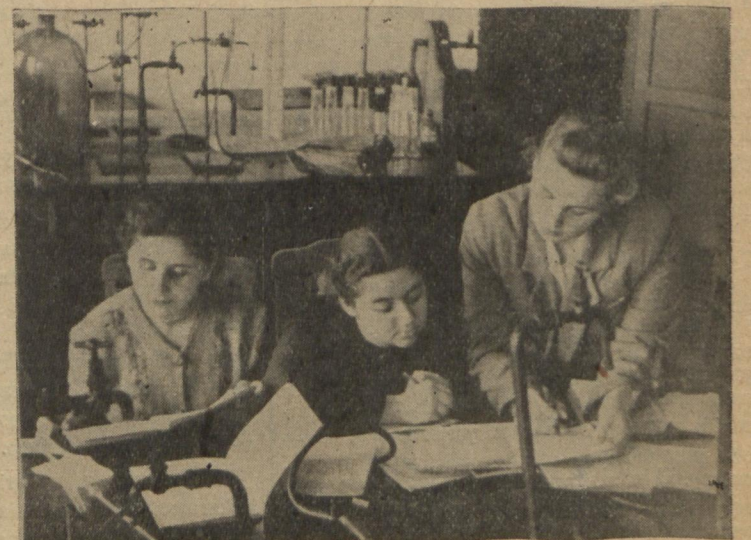
Як і завжди, непомітно наблизився кінець учбового року. Для мене він був не зовсім звичайним — перший рік, проведений поза шкільними стінами.

Ще в школі я мріяла поступити до університету, і ось вже закінчую перший курс. Оглядаючись назад, зайвий раз впевнююся у вірності латинського вислову: міняються часи і ми змінюємося. Особливо значні зміни відбулися за цей рік з першокурсниками. Зараз не пізнати трохи боязких, незнайомих один з одним школярів.

Тепер це впевнені студенти, які добре освоїлися з новим життям. Почуття великої дружби зв'язують студентів нашої групи.

Стати хорошим і знаючим спеціалістом — завітна мрія кожного з нас. Ми пишаємось благородним званням вчителя, яке одержимо через чотири роки. Систематично і наполегливо навчаючись, ми вже зараз готуємо себе до майбутньої роботи.

С. СТЕГАНЦОВА,
студентка першого курсу факультету іноземних мов.

На фото: студентки III курсу хімічного факультету готуються до екзамену з органічної хімії. Зліва направо: С. Віхман, А. Сахарова, М. Постоева. Фото О. КУЗІНА

На фото: проф. А. Я. Повзнер (зліва) приймає екзамен з методів математичної фізики у студента ІІІ курсу фізмату І. Суровцевої. Фото О. КУЗІНА.

Звітують хіміки

Успішно пройшов екзамен з математики на першому курсі хімічного факультету. Студенти старанно готувалися до цієї важкої і серйозної дисципліни. Успіхи студентів — наслідок впертої систематичної роботи над предметом на протязі усього року. Студенти систематично відвідували лекції і практичні заняття, регулярно виконували домашні завдання, а також раціонально використали час в дні підготовки до екзаменів. Хороший підготовчий сприяло і те, що був добре поставлений контроль над роботою першокурсників з боку доцентів Д. З. Гордєвського та В. А. Литвинова. По кожній прочитаній лекції задавалися додому завдання, які потім регулярно перевірялися. Відмінні

знання з цього предмету виявили на екзамені студенти тт. Бугаєвський, Крутько, Шихов, Шикарьов, Бланк, Єфіменко, Терещенко, Коба, Попов, Новікова, Патрикеева та інші.

Але, на жаль, виявилася у нас на курсі одна студентка, яка одержала незадовільну оцінку. Справа в тому, що Р. Турченко недостатньо знає математику не тільки в обсязі програми курсу, але й за курс середньої школи. Тому Турченко треба з усією серйозністю поставитися до вивчення цього предмету. Студенти групи повинні допомогти Р. Турченко ліквідувати незадовільну оцінку.

І. ОДНОБОЧКО,
комсорг І курсу хіміфаку.

Чи будуть вони хорошими вчителями?

Успішно проходять екзамен на четвертому курсі російської відділення філологічного факультету.

До числа кращих студентів, які складають екзамен тільки на «відмінно», можна віднести тт. Чанчікову, Логунова, Мариніч, Пантелеймонову і ряд інших.

Однак є у нас і погані студенти. Дуже слабі знання з історичного матеріалізму виявилися у тт. Грудзинського та Сергєєва, які одержали незадовільні оцінки. В чому ж причина? Як могло статися, що Грудзинський і Сергєєв на екзамені з політичної економії одержали хороші оцінки, а з історичного матеріалізму незадовільні?

Відповідь проста. Хороші оцінки з політичної економії вони одержали випадково, а незадовільні з історичного матеріалізму цілком закономірно.

І Грудзинський, і Сергєєв лише зрідка навідувалися на лекції (щоб нагадати про те, що і вони студенти!), зрідка відвідували семінари, не вели конспектів лекцій і першоджерел з жодного предмету.

Як відомо, штурм без попередньої підготовки рідко закінчується успіхом, хоча й бувають винятки. Саме таким винятком і з'явилися хороші оцінки з політичної економії.

З ОСТАННЬОЇ ПОШТИ

„Бюлетень СНТ“ чи стінні „Вчені записки“...?

На геологічному факультеті висить перший, він же і останній за цей рік, номер „Бюлетеня СНТ“. Якщо вірити назві цієї газети, то вона повинна розповідати про роботу студентів в наукових гуртках, про їх досягнення, боротися з недоліками, вміщувати тези кращих наукових робіт і т. д. Але даремно ми стали б шукати в „Бюлетені СНТ“ геологічного факультету подібні матеріали. Редколегія „Бюлетеня“ перетворила свою газету в щось подібне до стінних „Вчених записок“.

Номер, про який йде мова, має завдовжки біля двох метрів. На цій великій площі вміщено лише три матеріали, але й в них немає нічого, що стосувалося б сьогоднішнього дня наукових гуртків

факультету. Бюлетень відкривається статтею аспіранта Ю. Тесленка про розвиток геології за роки Радянської влади. Половину номера займає стаття професора Логвіненка „Над чим працюють вчені факультету“ — взагалі цікава, але для стінних записок довга. І, на жаль, стаття доп. Макридіна „В палеонтологічному гуртку“, в якій розповідається історія гуртка за багато років і лише далі рядки дають „глибокий“ аналіз роботи студентів в гуртку сьогодні.

„Хороше працюють зараз в гуртку Н. Чудная, А. Живов, А. Жмиров, Л. Зверев та ін.“.

Думається, що „Бюлетень СНТ“ геологічного факультету не виправдовує свого призначення.

В. Г.

Науково-технічний прогрес в умовах поступового переходу від соціалізму до комунізму

Є. Колмогоров,

кандидат філософських наук.

Народи Радянської країни під мудрим і випробуваним керівництвом Комуністичної партії завершують будівництво соціалізму і здійснюють поступовий перехід від соціалізму до комунізму. В СРСР на основі безперервного росту суспільного виробництва з переважним ростом виробництва засобів виробництва створюється матеріально-технічна база комуністичного суспільства.

Соціалізм поставив науку і техніку на службу народів. „Раніше весь людський розум, — говорив В. І. Ленін, — весь його геній творив тільки для того, щоб дати одним всі блага техніки і культури, а інших позбавити необхідного — освіти і розвитку. А тепер всі чудеса техніки, всі здобутки культури стануть загальнонародним добром і віднині ніколи людський розум і геній не будуть обернені в засоби насильства, в засоби експлуатації“.

Січний Пленум ЦК КПРС поставив перед нашим народом завдання домогтися дальшого бурхливого розвитку важкої індустрії, основи основ Радянської економіки. В світлі цих завдань почесна роль належить вченим, які закликані розвивати Радянську науку, всемірно зміцнювати її зв'язки з виробництвом.

В умовах соціалізму створені сприятливі можливості для бурхливого розвитку науки і техніки. Соціалістичне суспільство життєво зацікавлене в безперервному удосконаленні виробництва на базі вищої техніки. Науково-технічний прогрес дозволяє всемірно використати природні ресурси СРСР в інтересах будівництва комунізму. Він є могутнім фактором росту продуктивності праці, забезпечує невпинне піднесення матеріального добробуту і культурного рівня народу. Творцями науково-технічного прогресу в СРСР є широкі маси трудящих.

Період поступового переходу від соціалізму до комунізму характеризується особливо швидким науково-технічним прогресом. Планомірне застосування досягнень науки і техніки в практику соціалістичного виробництва дозволяє найбільш доцільно використати матеріальні ресурси і резерви країни з метою максимального задоволення постійно зростаючих різноманітних потреб трудящих соціалістичного суспільства.

Радянська наука — справжньою народна наука. Завдяки невпинному піклуванню Комуністичної партії і Радянського уряду про процвітання передової науки, в СРСР виросла армія наукових працівників, яка нараховує більше 160 тисяч чоловік. В Радянському Союзі існує більше 3 тисяч науково-дослідних установ. Штаб Радянської науки — Академія наук СРСР має 60 науково-дослідних інститутів в Москві і Ленінграді і 30 інститутів в інших районах країни.

Радянський народ, всемірно розвиваючи науку і техніку, здійснює економічне і культурне будівництво в масштабах і темпах, невідомих ще в історії людства. В СРСР переозброєні і реорганізовані на основі нової техніки і досягнень науки, промисловість, транспорт і сільське господарство.

Науково-технічний прогрес в СРСР корінним чином відрізняється від розвитку науки і техніки в країнах капіталу.

Сучасний капіталізм підпорядковує розвиток науки і техніки людононенаситницьким цілям руйнування матеріальної і духовної культури, вишукуванню найбільш звірячих засобів ведення війн і

створенню зброї масового знищення народу. Капіталістичний лад надає розвитку науки і техніки однобічний характер.

Однак, невірно ігнорувати досягнення науки і техніки в країнах капіталу. Необхідно їх брати і творчо використовувати в інтересах трудящих мас.

В умовах соціалізму створені безмежні простори для розвитку науки і техніки. Важливим напрямком технічного прогресу в умовах переходу від соціалізму до комунізму є електрифікація народного господарства СРСР, яка означає всемірне використання електричної енергії в різних галузях народного господарства.

Електрифікація відіграє вирішальну роль в створенні енергетичної бази матеріального виробництва комуністичного суспільства. Визначаючи величезну роль електрифікації в період будівництва комунізму В. І. Ленін дав класичну формулу: „Комунізм — це в Радянська влада плюс електрифікація всієї країни“.

Ленінська формула комунізму, розкриваючи нерозривний зв'язок найпершого політичного ладу — Радянської влади з економічним ладом і через нього з продуктивними силами, визначила шляхи створення матеріально-технічної бази комуністичного суспільства в СРСР.

Радянський Союз займає перше місце в Європі по виробництву електроенергії. Зараз в СРСР будується і розширюється 711 електростанцій.

Досвід розвитку електроенергетики в СРСР має величезне значення для країн народної демократії Європи і Азії в будівництві матеріально-технічної бази соціалістичного виробництва. Здійснюється передбачення В. І. Леніна, що коли Росія вкриється густою сіткою електричних станцій і потужних технічних обладнань, то наше комуністичне господарське будівництво стане взразком для майбутньої соціалістичної Європи і Азії.

Розвиток соціалістичного виробництва в СРСР заснований на механізації виробничих процесів. Застосування у виробництві різноманітних високопродуктивних машин і механізмів відіграє величезну роль в створенні матеріально-технічної бази комунізму.

Механізація виробництва корінним чином змінює характер людської праці. В. І. Ленін говорив, що в заміні ручної праці машинною полягає вся прогресивна робота людської техніки.

В СРСР досягнутий високий ступінь механізації промисловості, транспорту і сільського господарства. Достатньо відзначити, що в сільському господарстві СРСР в 1954 році нараховувалося 350 тисяч зернозбиральних комбайнів і мільйони інших машин.

Однак механізація виробничих процесів в СРСР не завершена. Дальший розвиток виробництва в умовах будівництва комунізму потребує створення різноманітних високопродуктивних машин і знарядь в цілях комплексної механізації виробництва в усіх галузях народного господарства.

Вищою формою розвитку механізації, закономірним і необхідним елементом створення матеріально-технічної бази комунізму є автоматизація виробництва.

Автоматизація виробництва висловлюється в конструюванні і застосуванні в народному господарстві систем машин, які здійснюють всю сукупність виробничих процесів.

Автоматизація виробництва забезпечує безперервність, висоту, інтенсивність і можливість дбайливого регулювання виробничих процесів, у величезній мірі збільшує ефективність виробництва і відкриває безмежні простори для небачено швидкого зростання продуктивності праці.

В СРСР в період поступового переходу від соціалізму до комунізму автоматизація виробництва розгорнулася в багатьох галузях народного господарства.

Важливе значення в процесі удосконалення матеріально-технічної бази соціалістичного виробництва набула хімізація народного господарства, яка є одним з вирішальних напрямків технічного прогресу в умовах переходу від соціалізму до комунізму.

Хімізація народного господарства СРСР проявляється в планомірному розвитку хімічної промисловості, яка виробляє різноманітні продукти і синтетичну сировину, у всемірному застосуванні у виробництві процесів хімічної технології і в комплексному раціональному, економічному і найбільш повному використанні сировинних ресурсів країни.

Зараз хімічна промисловість СРСР відтворює шляхом хімічного синтезу біля 500 тисяч органічних сполук, які знаходять широке застосування в народному господарстві.

Досягнення хімії і хімічного виробництва широко використовуються в СРСР в інтересах мирного розвитку народного господарства і створення матеріально-технічної бази комунізму.

В період поступового переходу від соціалізму до комунізму незвичайно швидко зростають енергетичні потреби суспільства. Виникла проблема використання нових джерел енергії.

Особливий інтерес являє використання ядерної і термоядерної енергії.

Радянський народ вже використовує ядерну енергію в інтересах мирного комуністичного будівництва. 27 липня 1954 року в СРСР вступила до ладу перша в світі атомна електростанція потужністю 5 тисяч кіловатт. Зараз розроблюються проекти будівництва крупних атомних електростанцій і вивчаються шляхи передачі енергії атомних установок на відстань завдяки спеціальним приймачам. Успішно вирішується проблема використання ядерної енергії у двигунах механізмів.

Ядерна і термоядерна енергія є могутнім фактором дальшого прогресу і удосконалення виробництва, вона гігантськи поширює арсенал засобів впливу людини на природу. Повне оволодіння природою сил атомного ядра дозволить вирішувати величезні науково-технічні проблеми і проблеми розвитку народного господарства.

Вчені, інженери і техніки, передовики соціалістичного виробництва під керівництвом Комуністичної партії невпинно борються за дальший бурхливий науково-технічний прогрес. Невпинно удосконалюючи техніку виробництва, застосовуючи в народне господарство нові досягнення науки і техніки, трудящі СРСР успішно створюють матеріально-технічну базу комунізму.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

„МОРАЛЬНЕ ОБЛИЧЧЯ СТУДЕНТА“

Під такою назвою в газеті „Сталінські кадри“ була надрукована передова стаття, в якій розповідалося про аморальні вчинки деяких студентів, в тому числі студ. геологічного факультету Щетініна. Секретар партійного бюро геологічного факультету тов. Бородаєвський повідомив, що 21 квітня, як тільки на факультеті стало відомо про випадок порушення студентом третього курсу геологічного факультету Щетініним

норм поведінки в гуртожитку, він був викликаний на бесіду з деканом. В цей же день з ним бесідували секретар парторганізації і секретар комсомольської організації факультету. Щетініну було запропоновано дати пояснення в письмовій формі, що й було виконано. Справа Щетініна була розглянута на засіданні комсомольського бюро. За порушення

правил поведінки на нього накладено комсомольське стягнення.

Стаття, вміщена в „Сталінських кадрах“, обговорювалась також на засіданні партбюро факультету 8-го червня без виклику Щетініна, бо він знаходиться зараз на виробничій практиці.

„СТАЛІНСЬКІ КАДРИ“

Стор. 3. 20 червня 1955 р.

22 червня 1945 року вмер видатний радянський поет, народний акин Казахстану, лауреат Сталінської премії Джамбул Джабаєв, який не дожив лише декілька місяців до свого сторіччя.

Надзвичайно важкою була доля Джамбула — сина бідняка — до революції. Як і весь казахський народ, він визнав жорстокого утиску з боку баїв і царських чиновників.

Джамбул рано відчув прагнення до поетичної творчості і передав в своїй поезії гнів народу і його ненависть до баїв.

Сатирично викриваючи жадність і брехливість мул, побори судей, він в той же час створював мужні образи шукачів правди, борців за народну волю і щастя. Ось чому так полюбили його пісні народ і так гостро ненавиділи Джамбула багатії.

Джамбул знайшов в собі силу і мужність відмовитися від запропонованого прославити в піснях династію Романових, у зв'язку з його 300-річчям і, опираючись на народ, створював пісні, в яких закликав до боротьби:

Я песнею гнева,
зовущей в поход,
В степях поднимал
угнетенный народ.

Дійсного розквіту творчість Джамбула зазнала після Великої Жовтневої соціалістичної революції. Подолавши тяжку творчу кризу, в якій він перебував в деякий час, він знову почав співати як 18-річний юнак.

Революція не тільки значно поширила тематику творчості Джамбула, але й придала їй нове, радісне звучання і силу високої більшовицької ідейності. Він пише про рідну і любиму партію, про її вождів Леніна і Сталіна, про колосне щастя життя, прославляє величчя російської культури.

Большевики моей страны
Вы все бойцами рождены,
И чистым светом ваших дел
Мои края озарены.

Безмежно люблячи свою Батьківщину, являючись гарячим патріотом, старий поет знайшов в собі величезну силу для того, щоб в дні Великої Вітчизняної війни створювати свої кращі твори, які закликали до героїчної боротьби з окупантами.

Про величезну силу і значення творчості Джамбула в дні Вітчизняної війни може свідчити його вірш «Ленинградцы, дети мои», який був надісланий героїчним захисникам міста Леніна в дні фашистської блокади. Учасники оборони розповідають, що в Ленін-

граді, серед бійців Ленінградського фронту не було жодної людини, яка б не знала слів цього звернення.

В боях під Сталінградом загинув молодший син Джамбула Алгадай, який був смілим і відважним бійцем. Старий акин знайшов в собі сили подолати таке горе і прославити в пісні подвиг сина-героя.

За Родину смерть —
продолжение жизни,
Пример молодым,
как стоять за Отчизну,
И клятву свою Алгадай
оправдал,
Без страха за Родину смерть
он принял.

В дні Вітчизняної війни Джамбул оспівував героїчні вчинки синів Росії і Білорусії, Грузії і України. В своєму вірші «Тарас» поет звертається до пам'яті великого сина українського народу — Шевченка і закликає українців мужньо боротися в ім'я перемоги над озвірілим ворогом:

Будь же готова, моя Україно,
Грізним ударом звияжної зброї
Чорного ката зустріти в двобої,
Хай він знайде в тім

останнім бою
Катову долю — могилу свою!
Велике і славне життя прожив
сторічний акин Джамбул Джабаєв.

Але його поезія — не минуле, вона не забута численними читачами нашої країни і світу. Його вірші продовжують жити, виховуючи радянських людей в дусі глибокої любові до своєї соціалістичної Батьківщини і Комуністичної партії. Творчість великого акина продовжує впливати на радянських письменників, вчити їх мудрій простоті і близькості до народу. Поет Микола Тихонов говорив про те, що Джамбул «був совістю, голосом, серцем і правдою свого народу».

Але Джамбула і його пісні знали і любили не тільки народи нашої країни. До його творчості зверталися прогресивні люди за рубежом, знаходячи в ній натхнення і радість справжньої і високої поезії. Французький письменник-антифашист Ромен Ролан писав йому: «Від серця західних Альп до серця степів Казахстану братське привітання Джамбулу — співакові свого казахського народу і нового людства».

Пройде багато десятиріч, а пісні акина Джамбула будуть завжди жити і стверджувати радість творчості в ім'я Батьківщини і народу, в ім'я торжества комунізму.

Доп. В. КНЕЙЧЕР,
канд. філологічних наук.

З редакційної пошти

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОБУТ

В деяких кімнатах гуртожитків, де мешкають дівчата, — брудно.

(3 листів до редакції)

Из поговорок, как ни горько,
Они решили честь воздать
Одной всего лишь поговорке:
Сор из избы не выметать.

Студент фізико-математичного факультету Оніщенко замість того, щоб ходити до лазні, обтирається одеколоном.
(3 листа до редакції).

Его решение непреклонно:
Готов себя весь год почти
Он вытирать одеколоном —
(Чтоб только в баню не
итти!)

Мал. Л. ЕНИ.

До підсумків огляду студентських наукових робіт

Завтра, 21 червня в театрі опери і балету ім. Лисенка відбудеться урочистий вечір, присвячений підсумкам 9-го міського огляду студентських наукових робіт.

В програмі вечора доповідь проф. В. М. Нікітіна про результати огляду, вручення премій і концерт Ансамблю пісні і танцю Чорноморського флоту.

необхідно витратити паливо не тільки на розігрівання залізної поверхні посуду, а чимало витратити його на розігрівання накипу.

Коли сучасні котли постачати неякісною водою, то перевитрата палива досягне величезних розмірів. Наприклад, сучасний котел може вживати за добу 150 тонн вугілля. Одноразово можуть працювати на одному підприємстві 12—15 котлів, які за добу можуть вживати 2250 тонн вугілля. Перевитрата палива в цьому випадку складає 225 тонн або 15 вагонів за добу.

Крім перевитрати палива тверда вода наносить велику шкоду, викликаючи корозію як котельних установок, так і систем опалення.

Дуже шкодує тверда вода і автотракторному парку, де її використовують для охолодження радіаторів.

Якість твердої води значно відрізняється від м'якої не тільки в техніці, а й при вживанні води для побутових потреб.

Берёзка

Там, где хмурым языком металла
Речь вела военная зима,
Во поле берёзонька стояла,
Светлая, как музыка сама.

Но застыл, как скованный
морозом,
Рассекая всю равнину, фронт,
И надолго окружил берёзу
Полосой багровой горизонт.

И уже у взводных командиров,
Отдававших боевой приказ,
Попросту — вторым ориентиром
Значилась берёзка в этот час.

И печально деревцо стояло,
Словно знало, что стоит оно
Под прищелом,
в секторе обстрела,
Что ему погибнуть суждено.

Пели пули, взвизгивали звонко,
А её, любовь в груди храня,

Каждый воин, как свою сестрёнку,
Убережь старался от огня...

Я те годы вспомнил
не случайно.

В мирный час
весенних майских гроз.
Ныне на земле моей бескрайней
Встали сотни молодых берёз.

Я хочу, чтоб не смолкало пенье,
Чтоб берёзку юную опять
Не пришлось
в своих распоряженьях

Нам ориентиром называть,

Чтоб моя сестрёнка подрастала,
Чтоб сегодня так же,

как вчера,
Во поле берёзонька стояла,
Светлая, как юности пора!

Л. БОЛЕСЛАВСКИЙ.

Фотоетюд О. КУЗИНА.

ШВИДШЕ ЗАПРОВАДЖУВАТИ НОВІ ДОСЯГНЕННЯ НАУКИ

В боротьбі за дальше піднесення соціалістичної промисловості, і в першу чергу важкої індустрії, важливе значення має створення і запровадження у виробництво передової техніки. Але новіші досягнення науки і техніки необхідно також більш широко запроваджувати не тільки у важку промисловість, а і в легку, а також вживати її для побутових потреб. Немаловажну роль в цій справі могло б відіграти застосування розробленого кафедрою загальної хімії ХДУ методу пом'якшення води.

Шкода, яку завдає тверда вода, добре відома не тільки людям, які безпосередньо мають відношення до паросилових установок, але й усякому мешканцю Харкова, Донбасу та інших місць,

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

Стор. 4. 20 червня 1955 р.

де твердість питної води коливається від 17 до 30 градусів. Достатньо глянути на відкладений накип у власному чайнику, щоб уявити собі що ж може відбутися в котлах паровозів, електростанцій, де кипить величезна маса води.

Воду легко можна звільнити від механічних домішок — забруднень — шляхом звичайного фільтрування, але таким засобом неможливо звільнити її від різних солей, що розчинені у воді. Для того, щоб знищити солі, які є у воді, треба воду випарити, але для цього потрібна буде значна кількість палива. Відомо, що коли котел заповнювати твердою водою, то на його внутрішніх поверхнях утворюються відкладення накипу, який являє собою цементну ізоляцію між залізною поверхнею і водою. Для того, щоб вода перетворилася в пар,